

## Advies

### Percentageregeling kunst in de openbare ruimte Texel 2021

#### Doelenboom

|                      |       |                                             |
|----------------------|-------|---------------------------------------------|
| Programma            | 6     | Samen beleven en bewegen                    |
| Maatschappelijk doel | 6.1   | Sport, kunst en cultuur op Texel stimuleren |
| Beleidsdoel          | 6.1.3 | Kunst en cultuur stimuleren                 |

#### Raadsvoorstel

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. de Percentageregeling kunst in de openbare ruimte Texel 2021 vast te stellen;
2. te bepalen dat de Percentageregeling kunst in de openbare ruimte Texel 2021 in werking treedt op de achtste dag na publicatie in het Gemeenteblad;
3. het college via de nota reserves en voorzieningen te mandateren om uitgaven te doen ten laste van de bestemmingsreserve ten behoeve van de uitvoering van de Percentageregeling kunst in de openbare ruimte Texel 2021;
4. het college te verzoeken de regeling na 5 jaar te evalueren en hier middels een raadsinformatiebrief verslag over uit te brengen.

#### Toelichting

In augustus 2020 heeft het college besloten, ter herinnering aan de motie 'Kunst Welbesteed' uit 2007, een percentageregeling voor kunstwerken Texel voor te bereiden. De regeling die nu voorligt is in samenwerking met de Adviescommissie Cultuurbeleid tot stand gekomen. De regeling is gebaseerd op een modelverordening percentageregeling beeldende kunst van de Vereniging Nederlandse Gemeenten. De bepalingen uit de verordening zijn vertaald naar de lokale situatie en worden in de bijlage artikelsgewijs toegelicht.

#### Consequenties

|                       |                                                                     |
|-----------------------|---------------------------------------------------------------------|
| Financieel            | <input checked="" type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nee |
| Personeel/Organisatie | <input type="checkbox"/> Ja <input checked="" type="checkbox"/> Nee |
| Juridisch             | <input checked="" type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nee |
| Beleid                | <input checked="" type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nee |
| Inkoop/Aanbesteding   | <input checked="" type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nee |
| Deregulering          | <input type="checkbox"/> Ja <input checked="" type="checkbox"/> Nee |

|                  |                                                                     |
|------------------|---------------------------------------------------------------------|
| Majeure risico's | <input type="checkbox"/> Ja <input checked="" type="checkbox"/> Nee |
| Beheer           | <input type="checkbox"/> Ja <input checked="" type="checkbox"/> Nee |
| Belanghebbenden  | <input checked="" type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nee |
| Structuurvisie   | <input type="checkbox"/> Ja <input checked="" type="checkbox"/> Nee |
| Regie            |                                                                     |
| Zaaknummer       | 3052788                                                             |

#### Bijlagen

1. Percentageregeling kunst in de openbare ruimte Texel 2021
2. Artikelsgewijze toelichting percentageregeling
3. Doorrekening activa
4. Doorrekening activa alternatief

# Percentageregeling kunst in de openbare ruimte Texel 2021

## Samenvatting

Het college van burgemeester en wethouders heeft besloten om de gemeenteraad voor te stellen om de Percentageregeling kunst in de openbare ruimte Texel 2021 vast te stellen. Met deze regeling wordt vastgelegd dat bij de bouw van gemeentelijke gebouwen of (bouw)werken een percentage van de bouwkosten beschikbaar wordt gesteld voor kunst in de openbare ruimte. Te denken valt aan een kunstwerk bij de nieuwbouw van het cultuurcentrum, maar ook bijvoorbeeld bij een grote verbouwing van een school of het zwembad of bij de aanleg van een nieuw fietspad.

De gemeente Texel wil een breed publiek (inwoner en bezoeker) in aanraking brengen met kunst. Kunst kan problemen, maar ook kansen en inzichten van maatschappelijke zaken blootleggen, bediscussiëren of verleggen. Het kan verrassend, confronterend, fascinerend, ontroerend of gewoon mooi zijn om naar te kijken.

Sinds de jaren tachtig hanteert de gemeente Texel de gedragslijn - overigens niet consequent - om bij eigen (bouw)projecten geld beschikbaar te stellen voor kunst in de openbare ruimte. De Percentageregeling maakt die gedragslijn inzichtelijk, structureel en consequent.

Alleen bij gebouwen of bouwwerken waarbij de (ver)bouwkosten € 250.000 of meer zijn, wordt op grond van deze regeling een bedrag voor een kunstwerk beschikbaar gesteld. Bij werken geldt alleen de initiële aanleg waarbij de kosten € 400.000 of meer zijn. Er is gekozen om wegwerkzaamheden, zoals herbestrating, een nieuwe asfaltlaag of vervanging van riolering, buiten de regeling te houden. Deze werkzaamheden komen vaak voor, de kosten zijn hoog en zijn van weinig sentimentele waarde. Elke keer een kunstwerk hiervoor realiseren zou enorm veel extra werk en kosten opleveren. Bovendien staat bij de regeling niet kwantiteit, maar kwaliteit met toegevoegde waarde voorop.

Het bedrag dat volgens de regeling voor een kunstwerk beschikbaar wordt gesteld, wordt volgens een staffelmethode opgebouwd en gerekend over de bouwkosten; 2% over de eerste € 250.000, dan 1% tot en met € 1.000.000 en daarboven geldt 0,5%. De Adviescommissie Cultuurbeleid adviseert het college over de kaders, inhoud en invulling van de kunstopdracht, die volgens de geldende inkoop- en aanbestedingsregels zal worden verstrekt.

# Percentageregeling kunst in de openbare ruimte Texel 2021

## Argumenten tot advies

Eind 2020 kwam het binnen de gemeentelijke organisatie wederom ter sprake; de percentageregeling voor kunst bij bouwprojecten van de gemeente Texel moet uniform worden toegepast. Ook de Adviescommissie Cultuurbeleid signaleerde dat bij grote bouwprojecten van de gemeente Texel soms wel en soms niet een budget voor kunst beschikbaar wordt gesteld. Zo is bij de bouw van het gemeentehuis wel kunst op basis van de regel gerealiseerd, maar bij de bouw van de sporthal TXL niet. Bij de bouw van het onderwijscentrum is er geen rekening gehouden met een budget voor kunst, maar bij de bouw van het cultuurcentrum weer wel.

De kwestie is overigens niet nieuw. Ook in 2007 is het probleem aan de kaak gesteld middels de motie “Kunst Welbesteed”. Deze motie is destijds aangenomen, maar nooit volledig uitgevoerd. Eind 2020 en begin 2021 heeft het college in samenspraak met de Adviescommissie Cultuurbeleid de nu voorliggende regeling gestalte gegeven. Aangenomen mag worden dat het vaststellen van de regeling de consequente en structurele toepassing van het beleid ten goede komt.

Als basis voor de regeling is de modelverordening percentageregeling beeldende kunst van de VNG gebruikt. Een artikelsgewijze toelichting vindt u in de bijlage van dit voorstel.

Ook hebben we een doorrekening gemaakt wat deze regeling zou betekenen voor kunst in de openbare ruimte. Wat is het effect van de regeling in de praktijk? Hoeveel kunstwerken zouden er op basis van deze regeling gerealiseerd (kunnen) worden? Hoe vaak komt zoiets voor? Bij wat voor soort projecten en van welke omvang ongeveer?

We hebben bij de doorrekening gekeken naar op stapel staande projecten, maar ook naar projecten uit het verleden. Exact voorspellen hoe het in de toekomst uit zal pakken gaat niet, maar de doorrekening in de bijlage kan helpen bij de beeldvorming. We zien dat over de afgelopen 5 jaar 8 projecten in aanmerking zouden zijn gekomen en dat daarmee in totaal € 119.693 extra budget voor kunstwerken gemoeid zou zijn geweest. Dit waren dus 8 potentiële kunstwerken die - door afwezigheid van de consequente en structurele toepassing van de gedragslijn - niet zijn gerealiseerd.

Omdat de bedragen voor de kunstwerken een percentage zijn van de totale bouw- of aanlegsom, loopt indexatie hiervan gelijk met de prijzen in de bouw. Tot slot wordt voorgesteld de regeling na 5 jaar te evalueren.

## Alternatieven

De regeling niet vast te stellen, maar telkenmale per geval te blijven besluiten wel of niet een budget (percentage van de bouwkosten) voor kunst beschikbaar te stellen.

Een ander alternatief is om de regeling breder te trekken en ook voor projecten van wegwerkzaamheden zoals reconstructie en herinrichting van wegen, terreinen en/of fietspaden boven bijvoorbeeld totale aanlegkosten van € 1.000.000. Zie de bijlage ‘doorrekening activa alternatief’ voor beeldvorming van de uitwerking van dit alternatief. We zien dat over de afgelopen 5 jaar dan 6 extra projecten in aanmerking zouden zijn gekomen en dat daarmee in totaal nog eens € 137.511 extra budget voor kunstwerken gemoeid zou zijn. Hierbij moet wel worden aangetekend dat er discussie kan ontstaan welke projecten als één gezien kunnen worden en wat een apart project is. Nu bestaat bijvoorbeeld ‘herinrichting van den burg zuid’ uit 3 apart geactiveerde activa (terrein, verhardingen, omgeving sporthal & oct). Tezamen een krediet van meer dan € 1.000.000, maar apart niet allemaal. Ook projecten als ‘rehabiliteren verhardingen’ betreffen vaak verschillende wegen en geven ruimte voor discussie wat wel en wat niet bij elkaar te trekken. Nog een alternatief is om de grens verder op te trekken naar bijvoorbeeld projecten met totale aanlegkosten van

meer dan € 5.000.000. Dan zou alleen de ‘reconstructie postweg nieuwländerweg’ in aanmerking zijn gekomen met een bedrag voor een kunstwerk van € 72.500.

## **Consequenties van het advies**

- **Financiële consequenties**

De financiële consequenties van de regeling zijn incidenteel en per geval verschillend. De kredieten van de bouwsommen van de in aanmerking komende projecten zullen toenemen. Gebaseerd op de doorrekening in de bijlage zou dat over de afgelopen 5 jaar gemiddeld 1,29% zijn geweest. Al met al worden de structurele kosten (verhoging kapitaallasten, ontwerpvergoedingen en onderhoudskosten) op ongeveer € 20.000 per jaar geschat.

Ook dient er door de vaststelling van de regeling een bestemmingsreserve kunst in de openbare ruimte te worden gevormd. Het besluit tot een toevoeging en/of een onttrekking aan deze reserve is een raadsbevoegdheid. Via de nota reserves en voorzieningen kan de raad het college mandateren om uitgaven te doen ten laste van deze bestemmingsreserve. Via de jaarrekening zal hierover gerapporteerd worden.

- **Juridische consequenties**

De Percentageregeling kunst in de openbare ruimte Texel 2021 betreft lokale regelgeving. Hiervan kan slechts worden afgeweken indien en voor zover de regeling dit toestaat.

- **Beleidsmatige consequenties**

Met de vaststelling van de Percentageregeling kunst in de openbare ruimte Texel 2021 wordt nieuw beleid vastgesteld. Zowel de organisatie als de Adviescommissie Cultuurbeleid zijn ingesteld om aan dit nieuwe beleid uitvoering te kunnen geven.

- **Inkoop- en aanbestedingsbeleid**

Wanneer het college over wil gaan tot verstrekking van een kunstopdracht moet gehandeld worden volgens de geldende inkoop- en aanbestedingsregels. Volgens het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid zal in de meest voorkomende gevallen ‘1 op 1’ of ‘meervoudig onderhands’ ingekocht kunnen worden (zie ook de bedragen in de bijlage doorrekening activa).

## **Belanghebbenden**

- **Externe belanghebbende(n)**

De regeling is tot stand gekomen in samenspraak met de Adviescommissie Cultuurbeleid. De adviescommissie heeft bevestigd haar gewenste rol en inzet in deze te willen oppakken.

## **Relevante wet- en regelgeving of jurisprudentie**

- Gemeentewet
- Aanbestedingswet 2012
- Europese aanbestedingsrichtlijn 2014/24
- Verordening Adviescommissie Cultuurbeleid 2018
- Gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid

(Concept / Voorgenomen)

## Raadsbesluit

### Percentageregeling kunst in de openbare ruimte Texel 2021

#### Doelenboom

|                      |       |                                             |
|----------------------|-------|---------------------------------------------|
| Programma            | 6     | Samen beleven en bewegen                    |
| Maatschappelijk doel | 6.1   | Sport, kunst en cultuur op Texel stimuleren |
| Beleidsdoel          | 6.1.3 | Kunst en cultuur stimuleren                 |

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

#### Gelet op

- Gemeentewet
- Aanbestedingswet 2012
- Europese aanbestedingsrichtlijn 2014/24
- Verordening Adviescommissie Cultuurbeleid 2018
- Gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid

#### Overwegende

- dat het gewenst is om kunst in de openbare ruimte van de gemeente Texel te stimuleren;
- dat het gewenst is om een breed publiek in aanraking te brengen met kunst;
- dat het gewenst is om hier financiële middelen voor beschikbaar te stellen;

#### Besluit

1. de Percentageregeling kunst in de openbare ruimte Texel 2021 vast te stellen;
2. te bepalen dat de Percentageregeling kunst in de openbare ruimte Texel 2021 in werking treedt op de achtste dag na publicatie in het Gemeenteblad;
3. het college via de nota reserves en voorzieningen te mandateren om uitgaven te doen ten laste van de bestemmingsreserve ten behoeve van de uitvoering van de Percentageregeling kunst in de openbare ruimte Texel 2021;
4. het college te verzoeken de regeling na 5 jaar te evalueren en hier middels een raadsinformatiebrief verslag over uit te brengen.

#### Ondertekening

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van ,

De griffier,

De voorzitter,

Zaaknummer 3052788

#### Bijlagen

1. Percentageregeling kunst in de openbare ruimte Texel 2021
2. Artikelsgewijze toelichting percentageregeling
3. Doorrekening activa
4. Doorrekening activa alternatief